

на констатувати, з одного боку, надмірну увагу до вивчення законодавчо закріплених способів побудови різноманітних звітів, а з іншого — недостатність пояснення функціональних зв'язків із реаліями економічної діяльності. Фактично, відбувається усвідомлене обмеження пізнавальної функції освіти на користь формування навичок у студентів. Іншими словами, проходить процес перетворення системи вищої економічної освіти на бізнес школу по підготовці вузькопрофільних спеціалістів.

Цим зумовлено необхідність впровадження курсу дисциплін, спрямованих на розкриття методологічної специфіки економічних досліджень, сукупності взаємозв'язків і взаємозалежностей системи методів та інструментів економічного аналізу. Специфіка сучасної методології наукового пізнання економічних явищ і процесів формує логічний апарат, який виходить далеко за межі суто економічного аналізу і широко використовується у таких суспільних науках, як соціологія та політологія. І мова йде не стільки про апарат формальної логіки дослідження процесів обміну, скільки про логіку наукового обґрунтування таких складних процесів, як розподільна справедливість та суспільна ефективність, соціальна рівність та свобода, інституціональні цінності та національні інтереси тощо, тобто тих явищ і процесів, які визначають систему міждисциплінарних зв'язків сучасної економічної науки.

Однією із інноваційних методик викладання такої дисципліни стане її варіативність, що проявляється у структурній зміні спеціалізованої частини курсу, залежно від обраної магістром спеціальності. Зокрема, для блоку спеціальностей «Економічна теорія та історія економічної думки», «Економіка та управління національним господарством», «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» програма повинна включати методологічну оцінку фундаментальних теоретичних підходів до дослідження економічних явищ і процесів. Формування спеціалізованої частини курсу для інших спеціальностей, а також їх викладання покладатиметься на відповідні кафедри університету.

Викладання такого курсу нерозривно пов'язано із науковою роботою, яку виконують магістри в рамках обраних дипломних робіт. Цим зумовлено необхідність включення методологічних засад дослідження до складу самостійної та індивідуально-консультативної роботи в межах даної дисципліни.

Такі інновації дозволять викладачам кафедр політичної економії надати випускникам університету знання про нормативні принципи формування системи логічних процедур теоретичних досліджень, порядок здійснення оцінки наукових теорій, закласти основи для визначення перспективних методів економічних досліджень, а викладачам випускних кафедр університету привити навички використання наукових результатів у прикладних дослідженнях.

*Голіонко Н.Г., асистент
кафедри стратегії підприємств*

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Сучасне інформаційне суспільство, характеризується визначною роллю інформації і знань, інформаційних технологій, які проникають у всі сфери людської діяльності. Таке суспільство у більшій мірі зацікавлене у тому, щоб його громадяни були здатні самостійно приймати рішення, гнучко адаптуватися до динамічних умов життя. Однією з найважливіших вимог, що висуває сучасне суспільство до менеджерів, є здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) в управлінській діяльності. Застосування на підприємстві локальних та інтегрованих інформаційних систем є сучасною вимогою до професійної діяльності управлінців, які працюють у технологічно-насиченому просторі.

Одночасно інформаційне суспільство впливає на систему освіти в цілому, і на систему підготовки фахівців з управління зокрема. Підготовка майбутніх менеджерів має передбачати не тільки навчання активному використанню інформаційних технологій (ІТ), але й вивченню методів і способів їх застосування для оптимізації бізнесу і розвитку підприємства. Сучасний менеджмент має спиратися на ІТ, на використання апарату комп'ютерного моделювання, програм підтримки прийняття управлінських рішень, технологій управління знаннями на підприємстві та ін.

Тому важливим сьогодні є модернізація програм підготовки фахівців з управління шляхом збільшення використання ІКТ у дисциплінах ВНЗ з метою формування у майбутніх фахівців професійних компетенцій.

Залежно від форми організації заняття розрізняють інформаційні технології для лекційних, практичних занять, дослідницької роботи, самопідготовки, контрольних (модульних) занять тощо. Важливе значення мають також універсальні навчальні електронні ресурси, як:

- електронні інформаційні продукти (бази даних, презентації, електронний журнал тощо);
- програмні продукти (автоматизована інформаційно-бібліотечна система, інші програмні засоби та забезпечення);
- електронні засоби навчання (електронні підручники, задачники, система контролю знань, електронна навчальна система тощо);
- комплексні і допоміжні засоби (електронний практикум, розвиваюча комп'ютерна гра, бізнес-симуляція, ін.).

Вказані типи освітніх технологій можуть не тільки стати ефективним інструментом розвитку базових і професійних компетенцій майбутніх фахівців, але і забезпечать підвищення мотивації до вивчення окремих дисциплін.

У результаті такого навчання майбутні фахівці — менеджери підприємств будуть здатні гнучко адаптуватися до мінливих умов бізнесу, самостійно набувати потрібних знань і застосовувати їх на практиці, критично мислити у пошуку раціональних шляхів вирішення проблем, професійно працювати з інформацією та самовдосконалюватися.

*Гордієнко В.М., ст. викл.,
кафедра стратегії підприємств*

ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ: СТВОРЕННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Досягнення цілей навчальної діяльності — чи не найактуальніша проблема психологічної та педагогічної наук, освітньої практики сучасних вишів. Її успішне вирішення пов'язують із загальним розвитком особистості, що навчається, її професійної підготовки, що, в свою чергу, потребує принципового осмислення базових елементів навчання, його змісту, методів та форм. Завданням сучасного вишу є підготовка спеціалістів, здатних гнучко, нестереотипно та своєчасно реагувати на щоденні професійні виклики.

Проблема ефективності та спрямованості на досягнення цілей навчання особистості залишається актуальною для застосовуваних методів навчання як у теоретичному контексті, так і з огляду на результати практичної викладацької діяльності. Рішення стосовно застосовуваних методів навчання визначають сутнісні характеристики навчальної діяльності у виші: діяльність викладача і студента, навчальний процес і ступінь досягнення навчальних цілей особистістю, виражену у результатах навчання.

Фактором досягнення навчальних цілей є активність особистості студента у навчанні, яка досягається розробкою, впровадженням і застосуванням у практичній діяльності вишів окремої групи сучасних навчальних методів — активних методів навчання.

Активність у навчанні не полягає у збільшенні обсягів навчальної інформації, що передається студентам, не у зростанні кількості контрольних заходів, а у створенні психолого-дидактичних умов для осмисленості навчання.

Особливістю активних методів навчання є їх внутрішня спрямованість та мотивування до осмисленої розумової, тренінгово-практичної та евристичної діяльності, що сприяє створенню активного навчального середовища і, як наслідок, якомога повному досягненню цілей навчання у виші.

Завдання забезпечення активності у навчанні є багаторівневим, яке реалізують на рівнях активності інтерпретації, активності відтворення отриманих знань і творчої активності. Створення умов для активності інтерпретації спрямоване на підвищення ступеня осягнення сенсу та значення отриманої навчальної інформації, встановлення зв'язків та оволодіння методами практичного застосування знань в умовах мінливості професійної діяльності майбутніх спеціалістів. Забезпечення активності відтворення дозволяє реалізувати прагнення студента до розуміння, запам'ятовування, відтворення знання, формування компетентностей, пов'язаних з опануванням методів типового застосування знань та навичок в процесі здійснення тренінгово-практичної та практичної професійної діяльності. У свою чергу, третій рівень активності, творчої, спрямований на реалізацію прагнення особистості, що навчається, до теоретичного осмислення знань, самостійного пошуку розв'язку проблем і розвитку евристичних здібностей.

Серед форм, які дозволяють забезпечити відповідний рівень активності навчання, свою практичну ефективність доводять такі: нетрадиційні форми проведення аудиторних навчальних за-